

Orgonák hagyományos szaporítási lehetőségei

Bodnár Lucia

Kertészmérnök alapképzési szak, nappali

Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék

Belső témavezető: Dr. Szabó Veronika, egyetemi adjunktus, PhD

Szakdolgozatom elején főként az orgonák szaporítási sajátosságai okán, célul tűzttem ki, hogy megvizsgálom a hagyományos szaporításukban rejlő lehetőségeket. A *Syringa* esetén ezek az elmúlt években egyre jobban háttérbe szoruló módszerek. Különböző, eltérő fajtákkal szerettünk volna dolgozni, ezért több kísérlet beállítását terveztük meg, majd hajtottuk végre. Alapvetően két nagy irányvonalon haladva vizsgálódtunk. A törpe orgona fajták esetén a dugványozás lehetőségeit mértük fel, míg ezzel csaknem párhuzamosan a nagyvirágú orgonák oltásával kapcsolatosan próbáltunk eredményeket elérni.

Az egész kísérlet során figyelve arra, hogy ne keveredjenek egymással, hat törpe orgona fajtából készítettünk elő dugvány szaporítóanyagot. Majd ezt a hat csoportot minden esetben tovább osztottuk vékony és vastag kategóriákra. Nyersanyag tömeget mértünk a szaporítóanyag csoportokból vett reprezentatív mintákon, majd eltároltuk őket. Egy későbbi időpontban így szárazanyag tömegük adatait is fel tudtuk jegyezni. Gyökerezést segítő szerrel kezeltük a dugványokat, majd fólia sátor alatti, korábban előkészített homok és perlit keverékbe ültettük őket. Másfél évvel később föl mértük a szaporítás eredményességét. Továbbá a perlit és homok közegből való eltávolításuk után lejegyeztük gyökeresedési adataikat. Megmértük a kialakított csoportok megtartásával, a hozott gyökerek hosszát, lejegyeztük számukat és bonitáltuk őket. Majd cserépbe ültettük a kész növényeket.

Kilenc nagyvirágú orgonafajtából készítettünk elő xenovegetatív szaporításhoz anyagot. Oltás helyett chip-szemzést alkalmaztunk a kísérletekhez, a rendelkezésre álló fagyal és magas kőris alanyok rossz minősége okából kifolyólag. A szemeket oltó szalaggal rögzítettük az alanyokhoz, majd a gyökerek visszavágása után Osmocot és használt tőzeg keverékébe, pálmacerépbe helyeztük őket. Úgy pozicionáltuk az oltványokat, hogy oltott rügyük a közeg fölött, körülbelül a cserép felénél helyezkedjen el. Ezen kívül a kilencből hat nemes esetén fagyal gyökérsarjba történő oltással is kísérleteztünk. Nem egészen nyolc hónap elteltével

följegyeztük, hogy hány esetben eredtek meg a nemesek. Továbbá a növekedés mértékét is leírtuk.

'Saugeana' kivételével a dugványokból vett reprezentatív minták vékony kategóriájában mért átlag tömegek egységesnek mondhatók. Míg a vastagok esetén nagyobb változatosságot jegyeztünk föl. A legjobban gyökeresedő fajta a 'Superba' volt. A legtöbb esetben a vékony dugványok gyökeresedési aránya magasabb volt. Azonban a vastagabb dugványok jobb gyökérminőségűek voltak. A dugványok átlagos gyökérszáma 1-3 volt, átlagos gyökérhosszuk pedig jellemzően 6 -19 cm közötti volt. 'Superba', 'Palibin' és 'Lacinata' esetén hatékonynak találtuk ezt a szaporítási módot.

'Michel Buchner' és 'Flora 1953' nemesekkel nem értünk el eredményt. A 'Lamartin' mindkét magonc alanyon jól eredt. A 'Hyazinthenflieder' nemes fagyal gyökérsarjon bizonyult a legeredményesebbnek, de a másik két alany esetén sem ért el rossz eredményeket. Mindhárom alany megfelelő lehet még a 'Sensation' és a 'Znmaya Lenina' fajták esetén. Elmondható továbbá, hogy a három alany közül fagyal gyökérsarjon eredtek a legjobban a nemesek.

Az elvégzett kísérletek közben tapasztaltak és a kapott eredmények a jövőben reményeink szerint lehetőséget biztosítanak azok számára, akik ilyen módon fognak orgonaszaporítást végezni, hogy általunk hatékonyságukat növeljék és nagyobb kihozatali arányt kapjanak.